

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา

ตามที่รัฐบาลนำโดย พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้เข้ามาบริหารประเทศ กำหนดให้ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาเฉพาะหน้าที่ต้องได้รับการป้องกันและแก้ไขปัญหาโดยการบังคับใช้กฎหมายที่เข้มงวด และจัดการปัญหาอื่นๆ ที่เชื่อมโยงต่อเนื่องให้เบ็ดเสร็จ จึงกำหนดให้มีแผนประชารัฐร่วมใจ ปลอดภัยยาเสพติด พ.ศ. 2561 (1 ตุลาคม 2560 – 30 กันยายน 2561) โดยมีเป้าหมายเพื่อลดปัญหายาเสพติด ลดปริมาณผู้เข้าสู่อการกระทำผิด และนำผู้มีส่วนเกี่ยวข้องออกจากวงจรการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด ทำให้สังคมและประชาชนปลอดภัยจากยาเสพติด โดยมีแผนการดำเนินงานแบบบูรณาการของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับส่วนกลางและพื้นที่ ซึ่งแผนปฏิบัติการดังกล่าวประกอบด้วย 4 แผน ดังนี้

1) แผนป้องกันยาเสพติด โดยมีเป้าหมายแผน คือ เด็ก เยาวชน ผู้ใช้แรงงาน และประชาชน ได้รับการสร้างภูมิคุ้มกันและป้องกันยาเสพติด และชุมชน/หมู่บ้านพื้นที่เป้าหมาย มีการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด นำไปสู่การลดปัญหายาเสพติด

2) แผนปราบปรามยาเสพติด โดยมีเป้าหมายแผน คือ ผู้ค้ายาเสพติดรายย่อย รายสำคัญ เครือข่ายทั้งในและนอกประเทศ เจ้าหน้าที่รัฐ และผู้มีอิทธิพลที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดถูกจับกุม และดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม ยกกระตบและพัฒนาความร่วมมือระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหายาเสพติด

3) แผนบำบัดรักษายาเสพติด โดยมีเป้าหมายแผน คือ นำผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษา ติดตามดูแลช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดรักษายาเสพติด พัฒนาระบบการบำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดให้มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้ป่วยที่ใช้ยาเสพติดหยุดเสพต่อเนื่อง 3 เดือน หลังการบำบัดรักษาทุกระบบ พัฒนาระบบการให้บริการด้านการบำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด เพื่อให้ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาคงอยู่ในระบบบำบัดรักษา ลดผลกระทบของยาเสพติดในมิติด้านสุขภาพและด้านสังคม เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับประชาชน

4) แผนบริหารจัดการอย่างบูรณาการ โดยมีเป้าหมายแผน คือ กลไกระดับนโยบาย กลไกการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้ศูนย์อำนวยการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ศอ.ปส.) มีระบบการบริหารจัดการอำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างมีเอกภาพ สามารถนํานโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีนวัตกรรม

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (สำนักงาน ป.ป.ส.) ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในการดำเนินงานตามแผนประชารัฐร่วมใจ ปลอดภัยยาเสพติด ในปี 2561 (วันที่ 1 ตุลาคม 2560 – 30 กันยายน 2561) เพื่อติดตาม ประเมินผล และวางแผนการดำเนินงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

เพื่อสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการพบเห็นปัญหายาเสพติดในชุมชน/หมู่บ้าน การได้รับความเดือดร้อนจากปัญหายาเสพติด การแจ้งเบาะแสหรือข้อมูลข่าวสารการกระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติด การยอมรับหรือให้โอกาสผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดกลับเข้าสู่ชุมชน/หมู่บ้าน ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงาน และความเชื่อมั่นต่อนโยบายรัฐบาลในการป้องกันปราบปราม และบำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด ตลอดจนข้อเสนอแนะแนวทางการป้องกันปราบปราม และบำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด เพื่อเป็นข้อมูลให้รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ฯลฯ) นำไปใช้ในการติดตาม ประเมินผล และวางแผนการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดให้มีประสิทธิภาพต่อไป

1.3 การนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์

ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจครั้งนี้ ผู้ใช้ทั้งภาครัฐ และภาคประชาชน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ ดังนี้

ภาครัฐ : ใช้ในการติดตาม ประเมินผล และวางแผนกำหนดแนวทางการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในระยะต่อไป

ภาคประชาชน : สะท้อนสถานการณ์ปัญหายาเสพติดที่พบเห็นในชุมชน/หมู่บ้าน และให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการป้องกันปราบปราม และบำบัดรักษาผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด รวมถึงการติดตามช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดรักษาหรือผู้ต้องขังในคดียาเสพติดที่พ้นโทษออกมา

1.4 คำอธิบาย

1.4.1 ยาเสพติด ในการสำรวจครั้งนี้ ไม่รวม สุรา บุหรี่ หรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

1.4.2 ยาแก้ไข หมายถึง ยาแก้ไขตำรับที่มีโคเคอินเป็นส่วนผสม

1.4.3 ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด ในการสำรวจครั้งนี้ ไม่รวม ผู้ที่เคยได้รับการบำบัดรักษาหรืออยู่ระหว่างการบำบัดรักษา

1.4.4 ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด หมายถึง ผู้ที่ใช้อย่าง/สารเสพติดเป็นประจำ และผู้ที่ใช้อย่าง/สารเสพติดเป็นครั้งคราวไม่ต่อเนื่อง

1.4.5 ประเภทของชุมชน/หมู่บ้าน สำนักงาน ป.ป.ส. ได้กำหนดหลักเกณฑ์ ดังนี้

1) ชุมชน/หมู่บ้านแก้ไขปัญหายาเสพติด หรือ ชุมชน/หมู่บ้านที่มีสภาพปัญหายาเสพติดรุนแรง : มีผู้ผลิต/ผู้ขายยาเสพติด และมีผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเกิน 5 คนขึ้นไปต่อประชากร 1,000 คน

2) ชุมชน/หมู่บ้านเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด หรือ ชุมชน/หมู่บ้านที่มีสภาพปัญหายาเสพติดปานกลาง : มีผู้ผลิต/ผู้ขายยาเสพติด และมีผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด 3 – 5 คน ต่อประชากร 1,000 คน

3) ชุมชน/หมู่บ้านป้องกันปัญหายาเสพติด หรือ ชุมชน/หมู่บ้านที่มีสภาพปัญหายาเสพติดเบาบางหรือปลอดจากยาเสพติด : มีผู้ผลิต/ผู้ขายยาเสพติด และมีผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดไม่เกิน 3 คน ต่อประชากร 1,000 คน

1.4.5 การนำเสนอในระดับภาคภูมิศาสตร์ และภาค ป.ป.ส. มีรายละเอียด ดังนี้

ภาคภูมิศาสตร์	ภาค ป.ป.ส.	จังหวัด
กรุงเทพมหานคร	กรุงเทพมหานคร	กรุงเทพมหานคร
ภาคกลาง	ภาค 1	สมุทรปราการ นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา อ่างทอง ลพบุรี สิงห์บุรี ชัยนาท สระบุรี
	ภาค 2	ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา ปราจีนบุรี นครนายก สระแก้ว
	ภาค 7	ราชบุรี กาญจนบุรี สุพรรณบุรี นครปฐม สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์

ภาคภูมิศาสตร์	ภาค ป.ป.ส.	จังหวัด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาค 3	นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี ยโสธร ชัยภูมิ อำนาจเจริญ
	ภาค 4	บึงกาฬ หนองบัวลำภู ขอนแก่น อุดรธานี เลย หนองคาย มหาสารคาม ร้อยเอ็ด กาฬสินธุ์ สกลนคร นครพนม มุกดาหาร
ภาคเหนือ	ภาค 5	เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน พะเยา เชียงราย แม่ฮ่องสอน
	ภาค 6	นครสวรรค์ อุตรดิตถ์ อุทัยธานี กำแพงเพชร ตาก สุโขทัย พิษณุโลก พิจิตร เพชรบูรณ์

ภาคภูมิศาสตร์	ภาค ป.ป.ส.	จังหวัด
ภาคใต้	ภาค 8	นครศรีธรรมราช กระบี่ พังงา ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี ระนอง ชุมพร
	ภาค 9	สงขลา สตูล ตรัง พัทลุง ปัตตานี ยะลา นราธิวาส